

Sygn. akt V ACz 806/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Tomasz Pidzik

Sędziowie: SA Irena Piotrowska (spr.)

SA Grzegorz Stojek

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy

z wniosku T. S.

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 13 maja 2017 r., sygn. akt XIV GCo 62/17

postanawia: oddalić zażalenie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego Sądowi Okręgowemu w Katowicach w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji.

SSA Grzegorz Stojek SSA Tomasz Pidzik SSA Irena Piotrowska

Sygn. akt V ACz 806/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Katowicach udzielił zabezpieczenia roszczeń uprawnionego poprzez:

- wstrzymanie wykonania uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego wyżej wymienionej spółki przez utworzenie nowych udziałów,

- zawieszenie postępowania rejestrowego toczącego się przed Sądem Rejestrowym w Bielsku – Białej – VIII Wydziałem Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego, co do wpisu zmian w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w wykonaniu uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 15 lutego 2017 r. dotyczącej podwyższenia kapitału zakładowego tejże spółki wpisanej do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Bielsku – Białej, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...),

do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie o stwierdzenie nieważności wskazanej uchwały nr (...) z dnia 15 lutego 2017 r. (pkt 1 postanowienia)

Nadto, wyznaczył wnioskodawcy termin dwóch tygodni na wniesienie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) Sp. z o.o. w K. z żądaniem ewentualnym jej uchylenia, pod rygorem upadku zabezpieczenia (pkt 2 postanowienia).

W pozostałej części wniosek o zabezpieczenie oddalił (pkt 4 postanowienia).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że wnioskodawca pozostaje wspólnikiem spółki (...) Sp. z o.o., zatem na zasadzie art. 258 k.s.h. przysługiwało mu prawo pierwszeństwa do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym w stosunku do swoich dotychczasowych udziałów w spółce, zarówno podczas zgromadzenia wspólników odbytego w dniu 15 lutego 2017 r., jak i w czasie późniejszym. Jednak zwołując objęte sprawą zgromadzenie wspólników pominięto w doręczonym wnioskodawcy przewidywanym porządku obrad wskazanie, iż przedmiotem obrad będzie kwestia wyłączenia prawa pierwszeństwa dotychczasowych wspólników do objęcia nowych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym i przeznaczenia nowych udziałów w całości do objęcia przez jednego ze wspólników, a to wspólnika P. G.. W czasie zgromadzenia wnioskodawca przebywał za granicą, nie był więc na nim obecny. Mimo to, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki (...) z ograniczoną odpowiedzialnością poddało pod głosowanie jako uchwałę (...) sprawę wyłączenia prawa pierwszeństwa objęcia nowo utworzonych udziałów w kapitale zakładowym spółki przez dotychczasowych wspólników oraz kwestię przeznaczania do objęcia nowych udziałów wyłącznie przez jednego wspólnika.

Zgodnie z art. 239 § 1 k.s.h., w wypadku, gdy sprawa nie była objęta porządkiem obrad uchwała nie mogła być podjęta, chyba że cały kapitał zakładowy byłby reprezentowany na zgromadzeniu wspólników i nikt z obecnych nie sprzeciwiłby się powzięciu uchwały.

Wnioskodawca uprawdopodobnił zatem swoje roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały.

Podniósł ponadto Sąd, że okoliczności zmiany umowy spółki i jej ewentualnych skutków w postaci uszczuplenia praw udziałowych wnioskodawcy nie stanowiły podstawy dla zabezpieczenia powództwa, gdyż wnioskodawca tychże okoliczności dostatecznie nie uprawdopodobnił. Będą one natomiast przedmiotem postępowania dowodowego.

Odnosząc się do interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia wskazał Sąd, że prawa udziałowe wnioskodawcy nie zostały w dostatecznym stopniu w tamtym czasie poszanowane przez wspólników i spółkę. Zasadne jest więc wstrzymanie wykonania przedmiotowej uchwały oraz toczącego się postępowania rejestrowego. Skutki prawne odbytego Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników skierowane były na zasadniczą przebudowę struktury udziałowców spółki i zminimalizowanie statusu wnioskodawcy jako wspólnika.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył uczestnik, który wniósł o jego uchylenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu zażalenia zarzucił uczestnik, że wnioskodawca wykazał jedynie fakt swojej nieobecności na Zgromadzeniu Wspólników w dniu 15 lutego 2017 r., w żaden sposób nie wiążąc go z naruszeniem przez uczestnika postanowień art. 238 k.s.h.

Ponadto, podniósł, że przewidywany porządek obrad w dniu 15 lutego 2017 r. obejmował powzięcie uchwały w sprawie zmiany umowy spółki, a do zawiadomienia załączono istotne elementy treści proponowanych zmian. Powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego wskazał, że uchylenie prawa pierwszeństwa uchwałą nie wymaga zachowania wymogu określonego w art. 246 § 3 k.s.h., ponieważ jej przedmiotem nie jest zmiana umowy spółki.

Skarżący zarzucił również, że wydane przez Sąd Okręgowy postanowienie w istocie

w znaczny sposób wykracza poza cel postępowania zabezpieczającego bowiem odnosi się do merytorycznego rozstrzygnięcia powództwa o uchylenie uchwały Zgromadzenia Wspólników, co z pewnością w postępowaniu zabezpieczającym należy uznać za niedopuszczalne.

Rozpoznając zażalenie uczestnika Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, a zaskarżone postanowienie odpowiada prawu.

Zgodnie z art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przy czym interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia wykonania zapadłego w sprawie orzeczenia lub gdy istnieje potrzeba zabezpieczenia osiągnięcia celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Wskazany artykuł wskazuje na dwie przesłanki udzielenia zabezpieczenia, a mianowicie uprawdopodobnienie roszczenia oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Przesłanki te muszą zostać spełnione kumulatywnie, zaś brak jednej z nich powoduje oddalenie wniosku.

Zważyć należało, iż przez uprawdopodobnienie należy rozumieć wykazanie faktów, które może się odbyć bez zachowania szczegółowych przepisów o postępowaniu dowodowym (art. 243 k.p.c.). Środkami uprawdopodobnienia mogą być oświadczenia na piśmie, ekspertyzy rzeczoznawców sporządzone poza postępowaniem cywilnym i inne środki prostsze niż środki dowodowe.

Wnioskodawca domaga się zabezpieczenia jego roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) Sp. z o.o. w K. z dnia 15 lutego 2017 r. dotyczącej podwyższenia kapitału zakładowego tejże spółki poprzez utworzenie nowych udziałów, ewentualnie jej uchylenie. Żądanie swoje uzasadnił w ten sposób, że podczas jego nieobecności na zgromadzeniu w dniu 15 lutego 2017 r. podjęto uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego poprzez utworzenie nowych udziałów, wyłączając jednocześnie prawo pierwszeństwa objęcia nowoutworzonych udziałów przez dotychczasowych wspólników w stosunku do ich dotychczasowych udziałów w kapitale zakładowym Spółki i decydując, że wszystkie nowoutworzone udziały zostaną przeznaczone do objęcia przez wspólnika P. G., podczas gdy uchwała w kwestii wyłączenia prawa pierwszeństwa nie została wyszczególniona w przesłanym mu porządku obrad, a wnioskodawca w żaden sposób nie wyraził zgody na wyłączenie przysługującego mu pierwszeństwa. Ponadto, powyższa uchwała jest sprzeczna z przepisami i dobrymi obyczajami oraz jest dla niego krzywdząca.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, powołane przez wnioskodawcę okoliczności oraz przedłożona przez niego dokumentacja uprawdopodobniają na tym etapie sprawy istnienie jego roszczenia o stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały.

W pierwszej kolejności Sąd zauważa, że przesyłkę z informacją o dacie nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników i planowanym porządku obrad wysłano do wnioskodawcy na dzień przed jego planowanym wyjazdem zagranicznym – o którym wcześniej informował prezesa zarządu spółki – a odebrał on ją już po powrocie i po przeprowadzonym już zgromadzeniu – por. k. 72v, k. 73, k. 24-27). Wątpliwości budzi więc czy można uznać za prawidłowe dokonanie w tej sytuacji faktycznej zawiadomienia – z zachowaniem wprawdzie ustawowych terminów, ale w czasie, w którym zarząd wiedział, że wnioskodawca będzie przebywał poza granicami kraju, w związku z tym nie tylko nie będzie w stanie odebrać korespondencji z informacją o dacie zgromadzenia, ale co za tym idzie nie będzie miał możliwości podjęcia decyzji o uczestnictwie bądź nie w zgromadzeniu.

Niezależnie od powyższego, przede wszystkim zaś podejmując zaskarżoną uchwałę, którą wyłączono przysługujące wspólnikom prawo pierwszeństwa do objęcia nowoutworzonych udziałów podczas nadzwyczajnego zgromadzenia w dniu 15 lutego 2017 r. wykroczonego poza porządek obrad przesłany wnioskodawcy albowiem kwestia ta nie została tam

zawarta (por. k. 71v, k. 72), a skoro wnioskodawca nie był obecny zwołanym zgromadzeniu podjęcie przedmiotowej uchwały nastąpiło wbrew art. 239 § 1 k.s.h.

Wprawdzie w przypadku powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały sprzecznej z ustawą nie każde uchybienie formalne wywołuje skutek w postaci nieważności samej uchwały ale tylko takie, które mogło mieć wpływ na jej treść, niemniej kwestia ta zostanie rozstrzygnięta w toku postępowania.

Na tym etapie postępowania uprawdopodobnione zostało natomiast, że zaskarżona uchwała została podjęta z naruszeniem interesów wnioskodawcy jako współnika. Skoro udział w zgromadzeniu nie jest obowiązkowy, to współnik powinien mieć chociaż zapewniony dostęp do informacji o jego zwołaniu, które ponadto pozwolą mu podjąć racjonalną decyzję, czy powinien uczestniczyć w konkretnym zgromadzeniu przy podejmowaniu określonych uchwał.

Poza tym, pozbawienie wnioskodawcy prawa do pierwszeństwa w nabyciu nowoutworzonych udziałów pozbawia go możliwości nabycia stosownej części praw wynikających z tego udziału, zatem może zmierzać do jego pokrzywdzenia jako współnika
w rozumieniu art. 249 § 1 k.s.h.

Wskazać przy tym należało, iż ustalenia poczynione na obecnym etapie postępowania mają charakter wstępnych, zaś weryfikacja ich zasadności będzie przedmiotem postępowania co do istoty sprawy.

W odniesieniu do drugiej przesłanki udzielenia zabezpieczenia jaką jest uprawdopodobnienie interesu prawnego wskazać należało, że istnieje on wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Zważyć należało, że interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia może wyrażać się także w potrzebie uzyskania natychmiastowej ochrony prawnej o treści nieróżniącej się od ochrony żądanej w merytorycznym postępowaniu w sprawie. W tych przypadkach celem zabezpieczenia jest antycypacja przyszłego merytorycznego orzeczenia, czyli prowizoryczne zaspokojenie uprawnionego. Takie zaspokojenie może wchodzić w grę w sprawach, w których zapadają orzeczenia zdadne wprawdzie do egzekucyjnego wykonania, ale w których sens ochrony prawnej wyraża się w tym, aby jak najszybciej przerwać albo zapobiec bezprawnym działaniom, np. w sprawach o zaniechanie czynności. W takich przypadkach przy zabezpieczeniu nie chodzi wcale o zapewnienie wykonalności wyroku w drodze egzekucji, lecz o to, że zakaz wynikający z przyszłego orzeczenia pojawi się zbyt późno, przez co uprawniony poniesienie skutki niedozwolonych działań przeciwnika. W tych przypadkach zabezpieczenie może polegać na wydaniu określonych zakazów, a nawet nakazów (por. Bodio J., Demendecki T., Jakubecki A., Marcewicz O., Telenga P., Wójcik M Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Oficyna 2008, wyd. III).

W tych okolicznościach stwierdzić należało, iż zasadnym jest udzielenie powodowi zabezpieczenia jego powództwa poprzez wstrzymanie wykonania i zawieszenie rejestracji uchwały NZW spółki (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 15 lutego 2017 r. o numerze (...).

Z uwagi na okoliczność, że skutkiem przedmiotowej uchwały jest zmniejszenie udziału wnioskodawcy w kapitale zakładowym spółki z 31% do 7,5%, brak zabezpieczenia mógłby doprowadzić do pominięcia jego głosu podczas ewentualnego podejmowania kolejnych decyzji dotyczących losów spółki, a nadto zmniejszeniu ulegnie jego dywidenda, na co nie wyraził zgody.

W konsekwencji stwierdzić należało, iż wnioskodawca uprawdopodobnił także interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia swego roszczenia.

Z kolei sposób zabezpieczenia nie obciąża obowiązanego ponad miarę. Może on bowiem w dalszym ciągu w sposób niezakłócony prowadzić działalność, jedynie

z ograniczeniami wynikającymi z udzielonego zabezpieczenia.

Z przedstawionych względów Sąd Apelacyjny zażalenie uczestnika – jako bezzasadne – oddalił na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Skoro zaś w określonym terminie zostało wniesione powództwo (por. k. 83), rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zabezpieczającego nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji (art. 13 § 2 k.p.c. i art. 108 § 1 w zw. z art. 397 § 2 i art. 745 § 1 k.p.c.).

SSA Grzegorz Stojek SSA Tomasz Pidzik SSA Irena Piotrowska